

Till Finlands Medborgare!

Det finska folkets skönaste dröm har gått i fullbordan. I samband med världskrigets mäktiga händelser har Finland vunnit statlig självständighet. Ej heller vårt folk skulle det vara förutsett att erhålla denna skatt för intet. Med det biteraste af krig, det, där nationens egna barn stå mot hvarandra, måste vårt folk tillåta sig sin frigörelse. Finlands unga folk har nu, med hjälp af den starka makt, hvars segerrika vapen möjliggjort vårt lands självständighet, fört denna kamp till seger. Stora äro de offer, som kampen kräfft. Den härkräft tusentals ädla finska mäns, ja äfven många främlingars lif och blod på slagfältet, tusenden hafva fallit för mördarhand, vida områden af fosterlandet äro rykande ruiner, hat och bitterhet komma länge att gro i medborgarkrigets spår.

Men Finlands folk vill lefva och det skall lefva. Vidare, förtroende äro någonsin öppnar sig äfven framtiden nu för detta folk. Det gäller blott för oss att rätt fatta, hvad i detta afgörande ögonblick i vår historia kräfer, och vårt folk skall kunna gå mot ett lif, ljusare, rikare, lyckligare än någonsin förut.

Finlands folk skall nu gå att lägga grundvalarna för sin nya statliga tillvaro. Från att hafva varit ett land, som endast i sina inre angelägenheter varit självständigt, och som under årtionden icke fått åtnjuta engång denna inskränkta frihet i ro, skall Finland nu uppöjas till ett självständigt rike. I öfverensstämmelse härmed skall vår statsbyggnad nu resas.

I detta uppbyggande skall den allt behärskande faktorn utgöras af hvad bevarandet af vår självständighet, denna vår dyrbaraste jordiska äodel, kräfer.

Vi få icke för ett ögonblick glömma, att Finlands geografiska läge alltid kommer att innebära den största fara för vår självständighet. Ryssland har väl erkänt Finlands oafhängighet. Det befinner sig för närvarande i ett tillstånd af inre förvirring och yttre svaghet. Men det kan ej dröja länge, innan i Ryssland åter uppstår en ordnad stat, som jämväl utåt skall söka återställa rikets forna maktställning. Är Finlands unga och ringa stat då icke i stånd att framgångsrikt försvara sin självständighet, så äro vi förlorade. Jätten i öster skall återupplifva oss och de förvisso fullständigare än tillförlitliga. Det vore det finska folkets undergång, slutet på dess frihet, dess nationella tillvaro, dess kultur.

Vi måste anspänna alla våra krafter för att afvärja denna fara. Men ensamma blefvi vi likväl alltför svaga. Vi måste försäkra oss

om ett säkert stöd från det enda håll, hvarifrån det med framgång kan vara att påräkna: från den mäktiga militärstat, ur hvars vapenseger Finlands självständighet uppvuxit.

I enlighet med dessa kraf bör frågan om vår blifvande statsform afgöras.

Denna fråga lyder: skola vi besluta oss för republik eller konstitutionell monarki?

Enligt undertecknades öfvertygelse kan därom icke råda något som helst tvivel, att de dyrbaraste intressen bjudande kräfa antagandet af den senare.

Framför allt nödvändigt göras detta af de utrikespolitiska synpunkter, hvilka öfvan antydts. Allt näst genom att välja den monarkiska statsformen kunna vi så befasta vårt unna rikets ställning utåt, som bevarandet af vår hotade självständighet kräfer, därigenom kunna vi säkrast beträffa de här för erforderliga förhållandena med centralmakterna.

Man må icke invända att häraf följer beroende af en försvagande stormakt. De tider äro också då småstater i ett betydligt öfverläge läge kunde utan ett betydligt uttå stöd bevara sin självständighet. I vår tid och efter detta öfverläte mer än någonsin kommer landstaten att vara oöfverläte. Vi äro en maktstär, och de flesta mindre stater skola icke hafva något annat än att bereda sig rum i det oss omger andra af dem. Så och Finland. Vill vi icke söka stöd hos centralmakterna, falla vi i beroende af Ryssland, hvilket vore betydligt mer vårt folks statliga, nationella och kulturella fördärf.

Om sålunda vårt lands högst intresse binder oss att välja den monarkiska statsformen, om redan af denna orsak ett beslut att slutligt antaga republiken med sin växlande statsöverhufvuden under hvars led följande landet af en fast och följderik utrikespolitik gestaltar sig vanskelig, samhället in, om kort skulle störta vårt folk i det största fördärf, så måna äfven de allvarligaste inre orsaker oss att bibehålla den konstitutionella monarkin.

Denna är Finlands gamla historiska statsform. En öfvergång till republik, som är i afskedad af ett öfverlevande statsöverhufvud, skulle innebära en genomgående omstörtning af vår statsbyggnad, hvilket alltid är betänligt. Ehuru Finland väl aldrig vore en nationell monark, kan endast den konstitutionella monarkin organiskt fortsätta vår statliga utveckling.

Erfarenheterna från det sistflutna året hafva ådagalagt, att oss göres behof af en fast och självstän-

dig regeringsmakt, till skydd för ordning och fred i samhället, till värn för en sann medborgerlig frihet. I en republik är det svårt att få en sådan regeringsmakt att uppstå; historien visar, att den konstitutionella monarkin bäst kan bekräfta densamma.

Den republikanska statsformen är jämväl därutinnan olycklig, att den med sina tid efter annan återkommande presidentval, vid hvilka partierna våldsamt bekämpa hvarandra, är egnad att häfva nationen i ett tillstånd af oafhängig politisk upphetsning, som beröfvar medborgarna all arbets- och lefnadsro. Atminstone i våra förhållanden blefve det och mycket svårt, om icke omöjligt, att få presidentposten besatt med en person, om hvars opartiskhet alla grupper och läger af folket kände sig öfvertygade. Där emot här historien vittnesbörd om, att en arktioning kan stå öfver partier. Sitt höga kall liknadt är han i stånd att förleda nationens och statens helhet och bestående intressen emot partiernas och klassernas sönderande särsträfvanden. Han kan bilda den fasta punkten i stat och samhälle, hvaraf alla vårt sönderfallna offentliga lif så omdögligen göres behof. Och den invändningen är icke grundad, att den konstitutionella monarkin vore någonting aristokratiskt och ofolkligt. Finlands egen såväl som så mångt annat lands historia visar fastmer, att konungadömet har varit ett folks stöd mot aristokratien. Många andra mindre länders exempel ger äfven vid handen, att en ursprungligen främmande furste snart fullständigt uppträ i det folk, som kallat honom till sin kassone, och gör dess nationella sak till sin egen.

Äfven en annan stor fråga förutom den om vår blifvande statsform, som nu, då grunden för det nya Finland skall läggas, kräfer sitt afgörande, är den, huruvida vårt statsskickets viktigaste organ, landtdagen, i sin nuvarande form, är sådan, att den är skickad att fullgöra de uppgifter, som ankomma på det självständiga Finlands folkrepresentation.

Vår nuvarande landtdag är politiskt splittrad, dess kompetens för lagstiftningsarbete och bedömandet af politiska angelägenheter öfver hufvud är icke så stor som den borde vara, osunda, till och med omstörtande sträfvanden äga där ett mäktigt, stundom rentaf afgörande inflytande. Landtdagens företrädare, såsom nyligen i offentligheten träffande framhållits, visserligen

alla inom folket rådande sträfvanden, men blott i ringa grad de uppbyggande krafterna hos vårt folk. Och senast hafva vi fått erfara, huru den nuvarande landtdagen är så sammansatt, att i det närmaste hälften däraf — den hälft, som redan en gång utgjort flertalet — kunnat med bistånd af vår forna förtryckares krigsmakt resa sig till väpnadt uppror mot landtdagen själf samt all laglig och kulturell ordning. Såsom ett allvarligt faktum kvarstår äfven, att denna landtdag icke var förmögen att gifva landet den fasta ordningsmakt eller i öfrigt åstadkomma en sådan politik, som kunnat förebygga olyckan och nesan af detta uppror.

Ölähetererna af landtdagens svaghet hafva redan härnäst varit betydande. Det oaktadt kunde vi väl i vårt förra läge närobrunda redas oss med densamma. Finlands landtdag har nämligen härnäst varit endast en jämförsevis ringa makt. Ingen lag har kunnat af landtdagen förändras eller stiftas utan monarkens bifall. Monarken har ät möjlighet att mycket stift, ständigt bestämma om statsushållningen och fullt självständigt om landets styrelse och förvaltning. Det bör äfven ihågkommas, att Finland härnäst varit en utrikespolitisk och under den nuvarande representationens tid följande ett försvarsvidande, hvaraf den följande höft endast sin betydelse, i hvad mån landtdagen varit förmögen att fatta beslut bevarandet af landets självständighet kräfer.

Fremdeles skall allt detta blifva fullständigt annorlunda. Helt ny reform vi än må antaga, huru den nya regeringsformen är så af fattig, så kommer i det självständiga Finland statsmakterna betydligt, icke endast i afseende å lagstiftningen, utan och med hänsyn till styrelsen, att falla inom representationen. Detta blir redan en följd däraf, att numera äfven hos oss landtdagen bör erhålla ett mycket större inflytande på statsushållningen, hvarigenom regeringen kommer att blifva finansieft fullkomligt beroende af representationen. Ett regelrätt handhavande af landets inre angelägenheter såväl som af våra relationer till främmande makter skall blifva möjligt endast i den mån landtdagen förmår rätt fatta och tillfredsställa samtliga statslivets mångfaldiga behof och för såvitt inom densamma alltid kan vara att påräkna en tillräckligt stor och enhetlig majoritet, beredd att stöda en gemensam regering.

Då den nuvarande landtdagen blott mycket bristfälligt förmått uppfylla de begränsade kraf, som dess tidigare jämförsevis ringa

makt ställt på densamma, så är det svårt att fatta, huru den kunde någorlunda tillfredsställande lösa de mycket större uppgifter, hvilka skola åhållas densamma såsom folkrepresentationen i ett självständigt rike. Om bristen på lagstiftningskompetens och öfriga sakkunskap vället mycket men redan då regeringsmakten kunnat hindra verkställigheten af nästan hvarje landtdagens beslut samt oberoende af landtdagen upprätthålla värden af landets styrelse, huru mycket större vådor skola icke dessa svagheter innebära, då en dylik motvikt och självständighet hos regeringen icke komma att förefinnas?

Erfarenheten visar äfven, att landtdagen i sin nuvarande sammansättning icke är förmögen att åstadkomma resultat inom lagstiftningen på området af våra viktigaste sociala reformfrågor. De stora frågorna om torparnas frigörelse och den obesuttna befolkningens jordförvärf, landsvägsfrågan och många andra, som fortfarande vänta på sin lösning, utgåa bevis här för. Oss göres likväl lika omdögligen behof af ett till reella frukter ledande reformarbete för öfningspande af missförhållandena i vårt samhälle och höjande af befolkningens breda lager, som af ett stärkande af de samhällsskyddande krafterna inom landtdagen och densamma förmåga att uppbära ett självständigt statslif.

Undertecknade kunna vid sådant förhållande icke fatta annat än att om Finlands folk vill statligt lefva, så bör i landtdagens sammansättning en sådan ändring vidtagas, som kan tillförsäkra detta betydelsefulla statsorgan större förmåga att fullgöra dess såväl gamla som nya uppgifter.

Den allmänna och lika rösträtten, som utgör den enda grunden för den nuvarande landtdagens sammansättning, är såsom sådan ensidig. Detta har beaktats vid ordnandet af representationen äfven i de mest demokratiska länder. Hos oss kunde, då enkammarssystemet genomfördes, detta motiveras därmed, att den symmetriska styrka och självständiga regeringsmakten erbjöd en tillräckligt motvikt mot den allmänna och lika rösträttens ensidighet. Då denna motvikt icke längre kommer att förefinnas, böra vi söka en sådan inom själfva landtdagen, där den äfven naturligen har sin plats.

Denna komplettering af landtdagen kunde måhända lättast emås om den nuvarande kammarerna, för hvilken valsättet i öfrigt blefve oförändradt, tillfördes ett nytt element, som skulle skänka densamma större sakkunskap samt social

och politisk kompetens öfver hufvud. Detta tillskott synes lämpligast kunna erhållas genom att gifva särskilda stora samhällsgrupper, som företråda viktiga fält för medborgerlig verksamhet och samhällsintressen, rätt att i landtdagen invälja ett visst antal specialrepresentanter. Hvilka de samhälls- och intressegrupper af den betydelse äro, att de borde göras delaktiga af denna representation, bör enligt sakens natur omsorgsfullt prövas. Klart är, att i bland dem utöres af den folkklass, som odlar egen jord, detta folklement, som öfverallt bildar statens och samhällets säkraste grundval, såsom hos oss åter en gång framgår, då det utan öfverdrift kan sägas att var jord räddats undan hotet af denna omstörtning endast tack vare en väpnad bonderesning. I hvad mån äfven af representanterna för det industriella arbetet, affärlivet, och den andliga odlingen måhända ytterligare af någon grupp, borde gifvas del i ifrågakvarande tillskottsrepresentation, borde särskild tagas i öfvervägande.

* * *

Medborgare!

Det finska folkets lif kanner icke ett ögonblick af så afgörande betydelse som det närvarande. Af hvad nu beslutas, framför allt i de tvänne stora frågor, som öfvan berörts, beror vårt folks hela framtid, lycka och välgång. Därför beror, om vår lura söndring äfven framgent skall hindra allt verkligt framtidsarbete, om själfsväld och tukthet skola förkvalfa vår sekelgamla medborgerliga frihet, om Finland skall förblifva ett oemigt, sjukt, kraftlöst land, som snart skall nedsjunka i ett än fullständigare beroende af österns fördärliga makter än härnäst; eller om Finlands folk skall blifva ett sundt och kraftfullt folk, bland hvilket en sann frihet råder, förmöget att bevara sin dyrt erömda självständighet och yttermera förkroa de dyrbara skatter, som innebö i dess fädernesårda västerländska odling. Af detta afgörande beror, om de stora andliga, materiella och blodsoffer, som vårt folk under århundraden och nu åter engång hemburit sitt fädernesland, hafva gifvits förgäves, eller om ur dem nu, i tidens fullbordan, skall framväxa det verkligt fria, starka, lyckliga Finland, som hägrat för dem hvilka offren bragt.

Helsingfors, 10 maj 1918.

A. H. Bergholm. Fil. doktor.	P. J. Hynninen. Bankdirektör.	K. S. Laurila. Docent.	E. G. Palmén. Statsråd.	Emil Schybergson. Bankdirektör.	Antti Tulenheimo. F. d. senator.
Einar Böök. Öfverdirektör.	Emil af Hällström. Landbruksråd.	J. Ax. Levonius. Bankdirektör.	K. A. Paloheimo. Fil. doktor.	J. J. Sederholm. Professor.	Yrjö Wichmann. Professor.
Knut Cannelin. Fil. doktor.	Gust. Rud. Idman. Medicinalråd.	W. Malmivaara. Prost.	K. N. Rantakari. Bankdirektör.	K. Snellman. Öfverdirektör.	F. O. Viitanen. Hufvudred. för „Satakunnan Kansan“.
J. R. Danielson-Kalmari. Statsråd.	K. G. Idman. Juris doktor.	Harald Neovius. Arkitekt.	Hugo Rautapää. F. d. senator.	H. F. Soveri. Fil. doktor.	Anders Wiksten. Bankdirektör.
Leo Ehrnrooth. F. d. senator.	Volter Kilpi. Författare.	E. Nevanlinna. F. d. senator.	Alvar Renqvist. Direktör för Förlagsbolaget Otava.	Otto Stenroth. F. d. senator.	Artturi H. Virkkunen. Hufvudredaktör för Uusi Suometar.
Ernst Estlander. Professor.	Kaarlo Koskimies. Hufvudredaktör för Uusi Päivä.	Otto Nevanlinna. Öfverlärare.	Eric v. Rettig. Gödsägare.	Adolf V. Streng. Professor.	R. A. Wrede. F. d. senator.
Mauri Honkajauri. Bankdirektör.	A. Lagerlöf. Bergsråd.	Alpo Neponen. Folkskollärare.	Jalmari Sahlbom. Direktör för S. O. K.	Eino Suolahti. Medic. lic.	Ferd. v. Wright. Direktör för A.-B. Agros.
Eirik Hornborg. Rektor.	Mikko Latva. Bankdirektör.	J. K. Paasikivi. F. d. senator.	Uno Saxén. Fil. doktor.	Hugo Suolahti. Professor.	

